Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2025/3947

18.7.2025

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 16 juli 2025

om godkännande av riktlinjer för avslutande av medlemsstaternas landsbygdsprogram som godkänts för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) för perioden 2014–2022

(C/2025/3947)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och

av följande skäl:

(1) Medlemsstaternas landsbygdsprogram som godkänts för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) för programperioden 2014–2020 antogs inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 ([1]) och förlängdes till och med den 31 december 2022 genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/2220 ([2]).

(2) Eftersom det är viktigt att snabbt och effektivt avsluta dessa landsbygdsprogram i enlighet med särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ([3]), förordning (EU) nr 1305/2013, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 ([4]), kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014 ([5]) och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 908/2014 ([6]) är det nödvändigt att tillhandahålla lämpliga riktlinjer för avslutandet av dem.

(3) Avslutandet av medlemsstaternas landsbygdsprogram 2014–2022 kommer att bygga vidare på erfarenheterna från avslutandet av programperioden 2007–2013 för landsbygdsutveckling och förenklade förfaranden bör föreslås för att bygga vidare på bästa praxis som fastställts i samband med avslutandet av denna tidigare period.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/2220 om fastställande av vissa övergångsbestämmelser för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) under åren 2021 och 2022 och om ändring av förordningarna (EU) nr 1305/2013, (EU) nr 1306/2013 och (EU) nr 1307/2013 vad gäller resurser och tillämpning under åren 2021 och 2022 och förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller resurser och fördelningen av sådant stöd under åren 2021 och 2022 (EUT L 437, 28.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 549, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

([5]) Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014 av den 11 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, avslutande av räkenskaper, säkerheter och användning av euron (EUT L 255, 28.8.2014, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/907/oj).

([6]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 908/2014 av den 6 augusti 2014 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 med beaktande av utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, regler om kontroller, värdepapper och öppenhet (EUT L 255, 28.8.2014, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/908/oj).

(4) Syftet med riktlinjerna är att underlätta avslutandet genom att tillhandahålla metoder för hur programmen bör avslutas när det gäller reglering av unionens utestående budgetåtaganden genom utbetalning av slutsaldot, återkrav av felaktigt utbetalda belopp och/eller återtagande av belopp som det fortfarande finns åtaganden för.

(5) Riktlinjerna bör därför godkännas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Enda artikel

Kommissionens riktlinjer för avslutande av medlemsstaternas landsbygdsprogram som godkänts för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) för perioden 2014–2022, som återges i bilagan, godkänns härmed.

Utfärdat i Bryssel den 16 juli 2025.

På kommissionens vägnar
Christophe HANSEN
Ledamot av kommissionen

BILAGA

RIKTLINJER FÖR AVSLUTANDE AV LANDSBYGDSPROGRAM 2014–2022

1. ALLMÄNNA PRINCIPER FÖR AVSLUTANDET

Medlemsstaternas landsbygdsprogram som finansieras via Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) för programperioden 2014–2020 antogs inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 ([1]). Den period som fastställs i artikel 26.1 i förordning (EU) nr 1303/2013 förlängdes till och med den 31 december 2022 genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/2220 ([2]). Dessa riktlinjer gäller därför programperioden 2014–2022.

Dessa riktlinjer är tillämpliga på avslutandet av landsbygdsprogram i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 ([3]), förordning (EU) nr 1305/2013, förordning (EU) nr 1306/2013 ([4]), kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014 ([5]), kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 908/2014 ([6]), kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 ([7]) och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014 ([8]).

Avslutandet av programmen rör regleringen (i euro) av unionens utestående budgetåtaganden genom utbetalning (i euro) av slutsaldot till medlemsstaterna för varje landsbygdsprogram eller återkrav (i euro) av belopp som kommissionen felaktigt betalat ut till en medlemsstat samt återtagande (i euro) av återstående belopp.

Alla kommissionens och medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter när det gäller ekonomiskt stöd fortsätter att gälla fram till dess att landsbygdsprogrammen har avslutats. Avslutandet av landsbygdsprogrammen påverkar inte kommissionens rätt att anta beslut om ytterligare finansiella korrigeringar eller återkräva felaktigt utbetalda belopp.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/2220 om fastställande av vissa övergångsbestämmelser för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) under åren 2021 och 2022 och om ändring av förordningarna (EU) nr 1305/2013, (EU) nr 1306/2013 och (EU) nr 1307/2013 vad gäller resurser och tillämpning under åren 2021 och 2022 och förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller resurser och fördelningen av sådant stöd under åren 2021 och 2022 (EUT L 437, 28.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 549, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

([5]) Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014 av den 11 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, avslutande av räkenskaper, säkerheter och användning av euron (EUT L 255, 28.8.2014, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/907/oj).

([6]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 908/2014 av den 6 augusti 2014 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 med beaktande av utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, regler om kontroller, värdepapper och öppenhet (EUT L 255, 28.8.2014, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/908/oj).

([7]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 av den 17 juli 2014 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) (EUT L 227, 31.7.2014, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/808/oj).

([8]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014 av den 17 juli 2014 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet, landsbygdsutvecklingsåtgärder och tvärvillkor (EUT L 227, 31.7.2014, s. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/809/oj).

Så som förklaras ovan förlängde förordning (EU) 2020/2220 (*övergångsförordningen*), som antogs 2020, den period som fastställs i artikel 26.1 i förordning (EU) nr 1303/2013 till och med den 31 december 2022 (se artikel 1.1 i förordning (EU) 2020/2220).

Genom övergångsförordningen infördes också möjligheten att finansiera landsbygdsprogram med ytterligare medel från Europeiska unionens återhämtningsinstrument (*återhämtningsinstrumentet*) ([9]) för åren 2021 och 2022 för att hantera covid-19-krisen och dess följdverkningar för unionens jordbrukssektor och landsbygdsområden. De ytterligare medlen från återhämtningsinstrumentet omfattas dock av vissa villkor och måste därför programplaneras och övervakas separat från stödet från Ejflu. Trots denna uppdelning tillämpas de regler som fastställs i förordning (EU) nr 1305/2013, inbegripet reglerna om ändring av landsbygdsprogram, i förordning (EU) nr 1306/2013, inbegripet reglerna om automatiskt återtagande, och i förordning (EU) nr 1307/2013, om inte annat föreskrivs i övergångsförordningen. Återhämtningsinstrumentets del av landsbygdsprogrammen 2014–2022 kommer att avslutas samtidigt som Ejflu-delen. Alla regler som är tillämpliga på Ejflu-medel gäller även för medel från återhämtningsinstrumentet, om inte annat anges.

Enligt övergångsförordningen har landsbygdsprogrammen 2014–2022 förlängts med ytterligare två år ([10]) (med undantag för Förenade kungariket) med ytterligare finansiering från Ejflu och återhämtningsinstrumentet, och genomförandet av dem kommer att fortsätta fram till slutet av 2025 (slutet av stödberättigandeperioden för landsbygdsprogrammen) ([11]).

2. FÖRBEREDELSE FÖR AVSLUTANDE

2.1. Vägledning och assistans

Kommissionen kommer att bedriva nära samarbete med medlemsstaterna för att ge nödvändig vägledning och assistans inför avslutandet.

2.2. Tidsfrister för sista begäran om ändringar av programmen

Förfarandena och tidsfristerna för ändringar av landsbygdsprogrammen fastställs i artikel 4 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014.

2.2.1 *Artikel 4.2 i genomförandeförordning (EU) nr 808/2014:*

— Programändringar av den typ som avses i artikel 11 a i i förordning (EU) nr 1305/2013 får föreslås högst fyra gånger under programperioden.

— För alla andra typer av ändringar får det för varje kalenderår och varje program gemensamt lämnas in ett enda ändringsförslag, med undantag för år 2025. 2025 är det enda år då fler än ett enda ändringsförslag får lämnas in, förutsatt att de gemensamma ändringarna uteslutande gäller anpassningen av finansieringsplanen, inbegripet eventuella ändringar av indikatorplanen. För alla andra typer av ändringar får det dessutom för varje program gemensamt lämnas in fyra ytterligare ändringsförslag under programperioden. Medlemsstaterna kan använda dessa ytterligare ändringsförslag under 2025, om de inte har använts tidigare.

2.2.2 *Artikel 4.3 i genomförandeförordning (EU) nr 808/2014:*

— Medlemsstaterna ska senast den 30 september 2022 lämna in sin sista programändring av den typ som avses i artikel 11 a iii i förordning (EU) nr 1305/2013 till kommissionen.

— Andra typer av programändringar ska lämnas in till kommissionen senast den 30 september 2025.

([9]) Rådets förordning (EU) 2020/2094 av den 14 december 2020 om inrättande av Europeiska unionens återhämtningsinstrument för att stödja återhämtningen efter covid-19-krisen (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2094/oj).

([10]) Artikel 1 i förordning (EU) 2020/2220.

([11]) Genom artikel 2.2 i förordning (EU) 2020/2220 förlängdes tidsfristen för Ejflu-utgifternas stödberättigande i enlighet med artikel 65.2 i förordning (EU) nr 1303/2013.

2.3. **Inlämning av kvartalsvisa utgiftsdeklarationer före avslutandet**

Medlemsstaterna ska fortsätta att lämna in kvartalsvisa utgiftsdeklarationer för det utbetalande organets utgifter fram till den sista dag då utgifterna är stödberättigande i enlighet med tidsfristerna i artikel 22.2 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014. Den sista kvartalsdeklaration som ska lämnas in till kommissionen är därför kvartalsdeklarationen för fjärde kvartalet 2025, som ska lämnas in senast den 31 januari 2026.

De förskott och mellanliggande betalningar som kommissionen betalat ut får tillsammans för varje program uppgå till högst 95 % av det totala bidraget från Ejflu och återhämtningsinstrumentet inom ramen för respektive program ([12]). Det innebär att kommissionen måste upphöra med återbetalningarna för de kvartalsvisa utgiftsdeklarationerna när det sammanlagda belopp som betalats ut för ett landsbygdsprogram uppgår till 95 % av det totala bidraget från Ejflu och återhämtningsinstrumentet (så som fastställs i den senaste versionen av beslutet om godkännande av respektive program).

När landsbygdsprogrammet har nått taket på 95 % av det sammanlagda totala bidraget från både Ejflu och återhämtningsinstrumentet kommer kommissionen att avräkna förskottet med varje efterföljande utgiftsdeklaration. Slutsaldot för respektive program kommer att betalas ut eller in när programmet avslutas.

3. **STÖDBERÄTTIGANDE FÖR UTGIFTER**

3.1. **Sista dagen för stödberättigande samt tillämpliga allmänna bestämmelser**

I enlighet med artikel 65.2 i förordning (EU) nr 1303/2013 ([13]) är den sista dagen för stödberättigande den 31 december 2025, vilket innebär att utgifterna ska ha uppkommit för stödmottagaren och betalats före den 31 december 2025. Dessutom ska utgifter berättiga till bidrag från Ejflu (och återhämtningsinstrumentet) endast om stödet i fråga de facto betalas ut av det utbetalande organet före den 31 december 2025.

Förskottsutbetalningar för åtgärder som inte omfattas av det integrerade administrations- och kontrollsystemet (*ej-IAKS*) ([14]) är tillåtna enligt artiklarna 42 och 45 i förordning (EU) nr 1305/2013. I enlighet med artikel 63 i den förordningen krävs för förskottsutbetalningar en säkerhet i form av en bankgaranti eller likvärdig garanti från en offentlig myndighet. Garantin får frisläppas när det behöriga utbetalande organet fastställer att de faktiska utgifter som motsvarar det offentliga bidrag som är knutet till insatsen överskrider förskottet.

Eftersom 2025 är det sista genomförandeåret för landsbygdsprogrammet måste medlemsstaterna avräkna förskott som betalats ut till stödmottagare och som avser projekt som slutförts under programperioden 2014–2022.

I samband med överföringar enligt punkt 3.8 nedan ska förskott som inte har avräknats av en medlemsstat i slutet av 2025 kopplas till pågående projekt för vilka finansiering kommer att säkerställas inom ramen för den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) 2023–2027 i enlighet med artikel 155.4 i förordning (EU) 2021/2115 ([15]).

Alla icke avräknade/outnyttjade förskott för Ejflu 2014–2022 eller för återhämtningsinstrumentet före den 31 december 2025 som inte är kopplade till överföringar inom ramen för den strategiska GJP-planen måste återkrävas från stödmottagaren för att säkerställa skyddet av unionens ekonomiska intressen. Om medlemsstaten inte inleder indrivningsförfaranden för dessa belopp innan tidsfristen för inlämning av de slutliga räkenskaperna löper ut eller inte deklarerar en självkorrigering i de slutliga räkenskaperna för detta belopp, kommer kommissionen att dra av dessa belopp från slutsaldot före avslutandet i samband med förfarandet för avslutande av räkenskaperna.

([12]) Artikel 34.2 i förordning (EU) nr 1306/2013.

([13]) Tidsfristen i artikel 65.2 i förordning (EU) nr 1303/2013 förlängdes med två år genom artikel 2 i förordning (EU) 2020/2220.

([14]) I artikel 67.2 i förordning (EU) nr 1306/2013 förtecknas de åtgärder för landsbygdsutveckling som omfattas av det integrerade administrations- och kontrollsystemet (IAKS). Ej-IAKS-åtgärder är åtgärder som inte förtecknas i denna artikel.

([15]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (*strategiska GJP-planer*) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

Det attesterande organet i respektive medlemsstat behöver senast den 30 juni 2026 bekräfta i rapporten om de slutliga räkenskaperna att förskott som betalats ut till stödmottagarna under programperioden 2014–2022 har avräknats och att endast förskott som avser projekt med slutbetalningar inom den strategiska GJP-planen för perioden 2023–2027 ännu inte har avräknats, eller att medlemsstaten har inlett de nödvändiga indrivningsförfarandena.

3.2. **Ytterligare nationell finansiering**

Sista dagen för stödberättigande den 31 december 2025 gäller inte för ytterligare nationell finansiering. Utbetalningar av ytterligare nationella medel till stödmottagare inom landsbygdsprogrammet får därför göras efter den 31 december 2025.

Medlemsstaterna får stödja jordbrukare med ytterligare nationell finansiering utanför landsbygdsprogrammet i enlighet med reglerna för statligt stöd. För ytterligare nationell finansiering som ingår i planer för landsbygdsutveckling enligt artikel 82 i förordning (EU) nr 1305/2013 ska utbetalningar som görs efter det att programmet har avslutats vara föremål för en separat bedömning av statligt stöd. Det är medlemsstaterna som ansvarar för att erhålla detta godkännande på förhand för att säkerställa att utbetalningarna till stödmottagarna är förenliga med reglerna för statligt stöd.

Medlemsstaterna ansvarar dessutom för att se till att stödmottagarna fullgör sina åtaganden under hela den angivna perioden, även om en del av åtagandet fortsätter efter avslutandet av landsbygdsprogrammet. Detta kräver att medlemsstaterna utför nödvändiga kontroller i enlighet med förordning (EU) nr 1306/2013 fram till slutet av åtagandeperioden. Om åtagandena inte har fullgjorts eller inte har fullgjorts fullt ut vid slutet av åtagandeperioden måste medlemsstaterna återkräva motsvarande belopp och återbetala dem till unionens budget (se övergångsbestämmelserna i artikel 104.1 a iv i förordning (EU) 2021/2116 ([16]) och artikel 14 b i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1173).

3.3. **Finansieringsplan – övre gräns för utgifter per åtgärd**

Kommissionen är skyldig att begränsa alla deklarerade utgifter som överskrider de belopp som anges i den gällande finansieringsplanen för vardera åtgärd i enlighet med artikel 36.3 b i förordning (EU) nr 1306/2013.

Om utgifterna för en åtgärd har en övre gräns och en medlemsstat gör vederbörligen motiverade ändringar i sitt landsbygdsprogram inom de tidsfrister som anges i artikel 4 i genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 får de utgifter som undantagits betalas senare, efter det att kommissionen har godkänt ändringen av landsbygdsprogrammet (enligt artikel 23.2 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014).

3.4. **Särskilda bestämmelser om utgifter för insatser som avses i artikel 59.4 e, f och g i förordning (EU) nr 1305/2013**

I följande avsnitt förklaras de särskilda bestämmelser om utgifter för insatser som avses i artikel 59.4 e, f och g i förordning (EU) nr 1305/2013 som föreskriver undantag från de Ejflu-bidragsnivåer som fastställs i artikel 59.3. Dessa undantag gäller särskilda fall där högre medfinansieringsgrader är tillåtna på vissa villkor, vilket kräver en kontroll och eventuella justeringar vid avslutandet för att säkerställa att reglerna följs.

I enlighet med artikel 59.4 e i förordning (EU) nr 1305/2013 är den högsta medfinansieringsgraden 100 % för insatser som erhåller finansiering genom medel som överförs till Ejflu genom tillämpning av artikel 136a.1 i förordning (EG) nr 73/2009 och artiklarna 7.2 och 14.1 i förordning (EU) nr 1307/2013. Efterlevnaden av denna bestämmelse kommer därför att kontrolleras vid avslutandet. Om de sammanlagda utgifterna som deklarerats av medlemsstaten överskrider de belopp som överförts till Ejflu från andra fonder kommer en betalningskorrigering (övre gräns) att tillämpas.

I artikel 59.4 f i förordning (EU) nr 1305/2013 föreskrivs att medfinansieringsgraden ska vara 100 % för ett belopp på 100 miljoner euro (i 2011 års priser) tilldelat Irland, för ett belopp på 500 miljoner euro (i 2011 års priser) tilldelat Portugal, och för ett belopp på 7 miljoner euro (i 2011 års priser) tilldelat Cypern.

([16]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).

Efterlevnaden av artikel 59.4 f i förordning (EU) nr 1305/2013 kommer att kontrolleras vid avslutandet. Om de sammanlagda totala utgifterna som deklarerats av den berörda medlemsstaten för alla relevanta budgetposter överskrider de belopp som tilldelats i enlighet med artikel 59.4 f i förordning (EU) nr 1305/2013 ska en betalningskorrigering (övre gräns) tillämpas.

Enligt artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013 får medlemsstater (Grekland och Rumänien) som erhåller ekonomiskt stöd från och med den 1 januari 2014 i enlighet med artikel 136 och 143 i EUF-fördraget höja Ejflu-bidragsnivån med högst 10 procentenheter upp till totalt 95 % för utgifter som uppkommit under de två första åren av genomförandet av ett landsbygdsprogram (dvs. fram till andra kvartalet 2017 för Rumänien och det fjärde kvartalet 2017 för Grekland). Enligt artikel 59.4 g krävs emellertid också att den Ejflu-bidragsnivå som skulle vara tillämplig i avsaknad av detta undantag ska respekteras för de totala offentliga utgifterna under programperioden,

Vid avslutandet kommer kommissionen att kontrollera att det tillfälliga undantaget enligt artikel 59.4 g har tillämpats korrekt av de berörda medlemsstaterna. Kommissionen kommer särskilt att kontrollera att den nyttjade bidragsnivån efter en tvåårsperiod inte överstiger de tillämpliga högsta nivåer som anges i artikel 59.3 för hela programperioden. Efterlevnaden av artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013 kommer att kontrolleras och vid bristande efterlevnad bör korrigeringar göras.

3.5. **Särskilda regler om stödberättigande för finansieringsinstrument enligt artikel 42 i förordning (EU) 1303/2013**

Under programperioden 2014–2022 har endast låne- och garantifonder inrättats av Ejflus förvaltande myndigheter. Dessa riktlinjer innehåller därför inte några detaljer om finansieringsinstrument i form av eget kapital eller därmed likställt kapital.

De stödberättigande utgifterna för finansieringsinstrumenten vid avslutande fastställs i artikel 42 i förordning (EU) nr 1303/2013 (och i de relevanta bestämmelserna i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 480/2014 ([17]), enligt följande punkter). I artikel 42 i förordning (EU) nr 1303/2013 fastställs att när ett program avslutas ska de stödberättigande utgifterna för finansieringsinstrumentet vara det programbidragsbelopp som finansieringsinstrumentet faktiskt har betalat ut eller, när det gäller garantier, gjort åtaganden för, inom stödberättigandeperioden, vilket omfattar följande:

(a) Utbetalningar till slutmottagare och, när det gäller de fall som avses i artikel 37.7 i förordning (EU) nr 1303/2013, utbetalningar till förmån för slutmottagare.

(b) Medel som anslagits för garantiavtal, vare sig det rör sig om ett utestående åtagande eller ett som redan förfallit, om garantin åberopas vid förluster som beräknas på grundval av en försiktig förhandsbedömning av riskerna och som omfattar flera belopp av underliggande nya lån eller andra riskbärande instrument för nya investeringar i slutmottagarna.

(c) Kapitaliserade räntesubventioner och subventioner av garantiavgifter, som ska betalas under högst tio år efter stödberättigandeperioden, som används i kombination med finansieringsinstrument och som betalas in på ett särskilt spärrkonto för att effektivt kunna betalas ut efter stödberättigandeperioden, men som när det gäller lån och andra riskbärande instrument betalas för investeringar i slutmottagare inom stödberättigandeperioden.

(d) Återbetalning av förvaltningskostnader eller betalning av förvaltningsavgifter för finansieringsinstrumentet.

Endast utgifter som uppkommit i enlighet med artikel 42 i förordning (EU) nr 1303/2013 kan anses vara stödberättigande. Slutmottagarnas investeringar behöver inte ha avslutats.

Programresurser som har anslagits till finansieringsinstrument i finansieringsavtalet och/eller har betalats till det men som inte har betalats ut till slutmottagarna eller anslagits för garantiavtal för de utbetalade underliggande lånen osv. är inte stödberättigande utgifter.

([17]) Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 480/2014 av den 3 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden och om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden (EUT L 138, 13.5.2014, s. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/480/2019-05-30).

Stödberättigandeperioden och den efterföljande inlämningen av de slutliga räkenskaperna omfattas av de övergångsbestämmelser som fastställs i artiklarna 1 och 2.1 i övergångsförordningen.

För lån motsvarar de stödberättigande utgifterna de programresurser som faktiskt har betalats ut till slutmottagarna i enlighet med artikel 42 i förordning (EU) nr 1303/2013. Programresurser som har anslagits till avtal med slutmottagare men som inte har betalats ut är inte stödberättigande. Räntesubventioner, subventioner av garantiavgifter och tekniskt stöd som betalats till förmån för slutmottagarna under stödberättigandeperioden är också stödberättigande utgifter.

När det gäller garantier är programresurser som har anslagits till garantiavtal endast stödberättigande om de underliggande lånen eller andra riskbärande instrument har betalats ut till slutmottagare. Om den finansiella intermediären eller den enhet som åtnjuter garantierna inte har betalat ut nya lån eller andra riskdelande instrument till slutmottagarna i planerad omfattning ska de stödberättigande utgifterna minska proportionellt (enligt artikel 8 d i delegerad förordning (EU) nr 480/2014).

Stödberättigande utgifter enligt definitionen i artikel 42.1 c gäller en kombination av bidrag och finansieringsinstrument i en enda insats enligt definitionen i artikel 37.7 i förordning (EU) nr 1303/2013. Beräkningarna måste också ta hänsyn till relevanta finansieringsavtal i enlighet med artikel 11 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 480/2014.

Det belopp som ska betalas in på ett spärrkonto omfattar

(a) de diskonterade betalningsåtagandena när det gäller kapitaliserade räntesubventioner och subventioner av garantiavgifter under högst tio år efter stödberättigandeperioden, och/eller

(b) de diskonterade förvaltningskostnaderna och förvaltningsavgifterna som ska betalas under sex år efter stödberättigandeperioden när det gäller mikrokrediter.

Olika metoder kan användas för att fastställa det belopp som ska betalas in på ett spärrkonto, så länge det finns tydliga skäl för valet av metoden. Medlemsstaterna kan antingen i) följa projektfinansieringsmetoden och använda den sats på 4 % som föreslås för insatser som generar nettoinkomster (artikel 19 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 480/2014) eller ii) tillämpa de basräntor som fastställts av kommissionen ([18]).

I artikel 42.2 i förordning (EU) nr 1303/2013 föreskrivs ett undantag för mikrokrediter. Kapitaliserade förvaltningskostnader och förvaltningsavgifter som ska betalas under högst sex år efter stödberättigandeperioden för investeringar i slutmottagare som uppstått under stödberättigandeperioden, och som inte kan omfattas av artikel 44 eller 45, får betraktas som stödberättigande utgifter när de sätts in på ett spärrkonto som särskilt öppnats för ändamålet. Enligt artikel 14.1, 14.2 och 14.4 i delegerad förordning (EU) nr 480/2014 ska dessutom de kapitaliserade förvaltningskostnader och förvaltningsavgifter som ska återbetalas som stödberättigande utgifter i enlighet med artikel 42.2 i förordning (EU) nr 1303/2013 beräknas vid utgången av stödberättigandeperioden och vara summan av diskonterade förvaltningskostnader och förvaltningsavgifter som ska betalas efter stödberättigandeperioden, för den period som fastställs i artikel 42.2 i den förordningen, och i enlighet med relevanta finansieringsavtal. De kapitaliserade förvaltningskostnader och förvaltningsavgifter som ska betalas efter stödberättigandeperioden för finansieringsinstrument som tillhandahåller mikrokrediter bör inte överstiga 1 % per år av de programbidrag som betalats till slutmottagarna i enlighet med artikel 42.1 a i förordning (EU) nr 1303/2013 i form av lån och som ännu inte betalats tillbaka till finansieringsinstrumentet, beräknat tidsproportionellt från slutet på stödberättigandeperioden och till återbetalningen av investeringen, slutet på indrivningsförfarandet vid betalningsförsummelser eller den period som avses i artikel 42.2 i förordning (EU) nr 1303/2013, beroende på vilken dag som infaller först. Eventuella medel som står kvar på spärrkontot efter den period som avses i artikel 42.2 i förordning (EU) nr 1303/2013, eller som ett resultat av en oväntad avveckling av finansieringsinstrumentet före slutet av den perioden, måste användas i enlighet med artikel 45 i samma förordning.

Återinvesterade medel som betalats tillbaka eller frisläppta garantier kan inte deklareras som stödberättigande utgifter, dvs. medel som omfattas av en andra och efterföljande investeringscykler.

([18]) Metoden fastställs i meddelandet från kommissionen om en översyn av metoden för att fastställa referens- och diskonteringsräntor (2008/C 14/02) (EUT C 14, 19.1.2008, s. 6). Basräntorna offentliggörs här: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-12/reference_rates_base_rates2024_1_croatia_eurozone.pdf.

Medel från likviditetsförvaltning som investerats i enlighet med artikel 43 i förordning (EU) nr 1303/2013 betraktas också som icke-stödberättigande utgifter vid avslutandet. Den ränta som genererats av utbetalningarna från landsbygdsprogrammet till finansieringsinstrumentet, till följd av bidraget från de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), avser likviditetsförvaltning av de medel från landsbygdsprogrammet som betalats till finansieringsinstrumentet. Vid avslutandet av landsbygdsprogrammet bör alla belopp som inte har använts i enlighet med artikel 43 i förordning (EU) nr 1303/2013 dras av från de stödberättigande utgifterna.

Eventuell negativ nettoränta kan täckas av de medel som betalats tillbaka i enlighet med artikel 44.1 b i förordning (EU) nr 1303/2013.

Den förvaltande myndigheten ska se till att detta registreras.

Utbetalningen av slutsaldot regleras genom artikel 41.2 i förordning (EU) nr 1303/2013.

Vad gäller återanvändning av medel efter utgången av stödberättigandeperioden tillämpas artikel 45 i förordning (EU) nr 1303/2013.

Under den period som återstår fram till avslutandet får medlemsstaterna och de förvaltande myndigheterna endast dra tillbaka programbidrag till sådana finansieringsinstrument som avses i artikel 38.1 a och c och sådana som avses i artikel 38.1 b och som genomförs i enlighet med artikel 38.4 a, b och c i förordning (EU) nr 1303/2013, om bidragen ännu inte tagits med i en sådan ansökan om utbetalning som avses i artikel 41 i den förordningen.

3.6. **Överföringar av interventioner inom det integrerade administrations- och kontrollsystemet (IAKS) från landsbygdsprogrammen 2014–2022 till de strategiska GJP-planerna 2023–2027**

Enligt artikel 155.3 i förordning (EU) 2021/2115 får åtaganden inom ramen för de fleråriga åtgärder som anges i artiklarna 22, 28, 29, 33 och 34 i förordning (EU) nr 1305/2013 (motsvarande åtgärderna 8.1, 10, 11, 14 och 15 i landsbygdsprogrammen) överföras till interventioner i enlighet med artikel 70 i förordning (EU) 2021/2116 i den strategiska GJP-planen (Ejflu). Dessutom tillåter artikel 155.5 i förordning (EU) 2021/2115 att åtaganden enligt artiklarna 28 och 29 i förordning (EU) nr 1305/2013 (åtgärderna 10 och 11 i landsbygdsprogrammen) får stöd från EGFJ (*miljösystem*) i den strategiska GJP-planen, förutsatt att dessa åtaganden uppfyller särskilda villkor, såsom stödberättigande för miljösystem av typ b enligt artikel 31.7 första stycket b.

Nya grundvillkor gäller för de utgifter som överförs från pågående åtaganden inom landsbygdsprogrammet till GJP-planen och som kommer att finansieras genom GJP-planens budget (2023–2027). Enligt artikel 48 i förordning (EU) nr 1305/2013 får jordbrukare dra sig ur dessa åtaganden om de inte samtycker till de nya villkoren, såsom de som rör grundvillkor.

3.6.1. *Utbetalningar över olika programperioder*

Utbetalning av förskott inom ramen för landsbygdsprogrammet i samband med slutbetalningar inom ramen för GJP-planerna bör endast ske i undantagsfall och i begränsad omfattning enligt artikel 155 i förordning (EU) 2021/2115.

Eftersom det i artikel 155 föreskrivs att vissa utgifter som uppkommit under tidigare programperioder är stödberättigande, förutsatt att sådana utgifter anges i GJP-planerna och överensstämmer med reglerna i den nya lagstiftningsramen, kan reglerna om stödmottagarnas skyldigheter och reglerna om kontroller när det gäller åtgärder inom ramen för det integrerade administrations- och kontrollsystemet (IAKS) ändras avsevärt. Att kombinera betalningar för ett enskilt åtagande från två programperioder, som styrs av olika rättsliga ramar, skapar därför en betydande administrativ börda för både förvaltande myndigheter och stödmottagare och bör i möjligaste mån undvikas.

För att åtgärda potentiella finansieringsluckor och undvika komplexiteten i att tillämpa olika uppsättningar regler på de utgifter som uppstått under de två programperioderna kan medlemsstaterna undersöka andra möjligheter, såsom omfördelning av anslagen för landsbygdsprogrammet eller användning av ytterligare nationell finansiering (*tilläggsbetalning*) för att säkerställa att slutbetalningar kan hanteras inom ramen för landsbygdsprogrammet.

Medlemsstaterna bör också komma ihåg att kostnader som stödmottagarna ådrar sig endast är stödberättigande inom ramen för GJP-planerna om de uppkommit från och med den 1 januari 2023 (artikel 86.4 i förordning (EU) 2021/2115).

3.6.2. *Kontroller av grundvillkor och tvärvillkor*

Till följd av den nyligen genomförda förenklingen av artikel 83.2 i förordning (EU) 2021/2116 (ändrad genom förordning (EU) 2024/1468 ([19])) undantas jordbrukare vars jordbruksföretag inte överstiger tio hektar från kontroller av grundvillkor. Följaktligen omfattas de inte av systemet med kontroller av grundvillkor och därför är dessa jordbrukare inte undantagna från kontroller av tvärvillkor i enlighet med artikel 104.1 andra stycket a iv i förordning (EU) 2021/2116. Med andra ord omfattas jordbrukare vars jordbruksföretag inte överstiger tio hektar av tvärvillkoren när de får det relevanta stödet från landsbygdsutvecklingsplanerna.

Före den nyliga ändringen av artikel 104.1 andra stycket a iv i förordning (EU) 2021/2116 fastställdes i artikel 12 i delegerad förordning (EU) 2022/1172 övergångsbestämmelser för att minska alltför stora administrativa kostnader och bördor i samband med kontroller för vissa stödmottagare, som samtidigt omfattades av tvärvillkor och grundvillkor. För stödmottagare som får arealbaserat stöd begränsades kontrollerna genom artikel 12 i delegerad förordning (EU) 2022/1172 till att endast omfatta grundvillkor. Endast om det konstaterades att grundvillkoren inte var uppfyllda skulle motsvarande tvärvillkor kontrolleras. Till följd av ändringen av artikel 104.1 andra stycket a iv i förordning (EU) 2021/2116 behöver dock sådana motsvarande tvärvillkor inte kontrolleras vid bristande efterlevnad av grundvillkoren (eftersom artiklarna 96 och 97 i förordning (EU) nr 1306/2013 har upphävts).

3.7. **Överföringar av ej-IAKS-interventioner från landsbygdsprogrammen 2014–2022 till de strategiska GJP-planerna 2023–2027**

I enlighet med artikel 155.4 i förordning (EU) 2021/2115 kan utgifter som rör rättsliga åtaganden gentemot stödmottagare som uppkommit inom ramen för de åtgärder som avses i den artikeln ([20]) vara berättigade till Ejflu-bidrag inom ramen för de strategiska GJP-planerna, om följande villkor är uppfyllda:

— Utgifterna a) har uppkommit efter den 31 december 2025 (med utgifter som uppkommit avses de utgifter som det utbetalande organet ådragit sig), b) föreskrivs i den strategiska GJP-planen i enlighet med reglerna i förordning (EU) 2021/2115, med undantag för artikel 73.3 första stycket f, och c) överensstämmer med förordning (EU) 2021/2116.

— Den Ejflu-bidragsnivå för interventionen som fastställs i den strategiska GJP-planen i enlighet med förordning (EU) 2021/2115 för att täcka dessa åtgärder tillämpas.

I detta sammanhang avses med rättsliga åtaganden sådana åtaganden för stödmottagare som är bidragsbeslut eller andra förvaltningsåtgärder som antagits av den nationella myndigheten och som ger upphov till berättigade förväntningar hos stödmottagaren.

Medlemsstaterna får inkludera de överförda utgifterna i sina strategiska GJP-planer ([21]) genom att planera en separat intervention eller inkludera utgifterna i en befintlig intervention med ett separat enhetsbelopp. De överförda utgifterna bör anges i finansieringsplanen. De kommer därefter att godkännas av Europeiska kommissionen vid en ändring av den strategiska GJP-planen.

([19]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1468 av den 14 maj 2024 om ändring av förordningarna (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116 vad gäller normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, system för klimatet, miljön och djurskydd, ändringar av de strategiska GJP-planerna, översyn av de strategiska GJP-planerna och undantag från kontroller och sanktioner (EUT L, 2024/1468, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj).

([20]) Följande artiklar berörs: artiklarna 14–18, 19.1 a och b, 20, 23–27, 35, 38, 39 och 39a i förordning (EU) nr 1305/2013, artikel 35 i förordning (EU) nr 1303/2013 och artikel 4 i förordning (EU) 2020/2220.

([21]) Enligt strukturen i bilaga I till genomförandeförordning (EU) 2021/2289 av den 21 december 2021 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 vad gäller presentationen av innehållet i de strategiska GJP-planerna och det elektroniska systemet för säkert informationsutbyte, särskilt punkt 5 d och e (EUT L 458, 22.12.2021, s. 463, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/2289/oj).

Utgifter för åtaganden om investeringar i storskalig infrastruktur, som är stödberättigande enligt förordning (EU) nr 1305/2013 men inte inom ramen för de strategiska GJP-planerna i enlighet med artikel 73.3 första stycket f i förordning (EU) 2021/2115 får ingå i den strategiska GJP-planen men endast i överföringssyfte. Detta undantag föreskrivs i artikel 155.4 a i förordning (EU) 2021/2115. Därför kan en sådan intervention inte användas för nya åtaganden inom ramen för den strategiska GJP-planen, utan kan endast användas för att finansiera återstående åtaganden som gjorts inom ramen för landsbygdsprogrammet. Detta kan göras antingen genom att planera en separat intervention inom den strategiska GJP-planen eller genom att inom en befintlig intervention planera en åtgärd/underintervention som tillhandahåller finansiering för investeringar i storskalig infrastruktur som inletts inom landsbygdsprogrammet.

Överföringar av utgifter som rör åtaganden inom ramen för Leader är möjliga i enlighet med artikel 155.4 i förordning (EU) 2021/2115. Med tanke på att Leader gäller projekt som genomförs av lokala aktionsgrupper i samband med lokala utvecklingsstrategier som godkänts inom ramen för landsbygdsprogrammen 2014–2022 och som måste avslutas före programperiodens slut, bör dock sådana överföringar begränsas och kopplas till vederbörligen motiverade särskilda omständigheter.

Artikel 155.4 i förordning (EU) 2021/2115 tillåter i princip överföringar av alla typer av stöd från Leader (inklusive förberedande åtgärder). Dessa överföringar av åtaganden gäller dock i praktiken främst projekt med rättsliga åtaganden inom delåtgärd 19.2 i landsbygdsprogrammet (stöd till genomförande av insatser inom ramen för strategin för lokalt ledd utveckling) där av motiverade skäl specifika projekt inte kan avslutas före utgången av 2025, trots att de ursprungligen skulle avslutas i tid. Medlemsstaterna ska dock lämna information i sina förvaltnings- och kontrollsystem för strategiska GJP-planer om utbetalningar och kontroll gällande sådana projekt.

I allmänhet rekommenderas medlemsstaterna att begränsa beloppen för överförda åtaganden så mycket som möjligt och att anpassa ansökningsomgångarna till den budget som fortfarande finns tillgänglig inom landsbygdsprogrammen, så att projekten kan genomföras före utgången av 2025. För att på bästa sätt utnyttja de tillgängliga medlen och minimera risken för outnyttjade medel från Ejflu/återhämtningsinstrumentet godtas dock en viss överredovisningsnivå och eventuella överföringar, så länge villkoren i artikel 155.4 i förordning (EU) 2021/2115 är uppfyllda.

3.8. **Ränta som förskottet ger upphov till**

I enlighet med artikel 35.4 i förordning (EU) nr 1306/2013 ska kommissionen slutjustera det totala förskottsbeloppet i beslutet om avslutande av räkenskaperna innan landsbygdsprogrammet avslutas. Medlemsstaterna uppmanas därför att till landsbygdsprogrammet överföra den ränta som det mottagna förskottet gett upphov till och att avräkna den från beloppet för offentliga utgifter som anges i den slutliga utgiftsdeklarationen.

4. **INLÄMNING AV AVSLUTANDEDOKUMENT**

4.1. **Dokument som ska lämnas in av medlemsstaterna inför avslutandet**

Kommissionen avslutar räkenskaperna för de ackrediterade utbetalande organen varje år ([22]). Avslutandet av ett program görs därför på grundval av årsräkenskaperna för alla på varandra följande räkenskapsår (2015–2025) och motsvarande beslut om avslutande av räkenskaperna.

I enlighet med artikel 7.3 i förordning (EU) nr 1306/2013 ska ett ackrediterat utbetalande organs årsräkenskaper åtföljas av en förvaltningsförklaring som undertecknats av den person som ansvarar för det ackrediterade utbetalande organet. I enlighet med artikel 9.1 i förordning (EU) nr 1306/2013, jämförd med artikel 5.3 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014, ska det attesterande organet lämna ett utlåtande om huruvida det utbetalande organets årsräkenskaper är fullständiga, korrekta och sanningsenliga, huruvida det utbetalande organets interna kontrollsystem fungerar korrekt och huruvida de utgifter för vilka man ansökt om ersättning från kommissionen är lagliga och korrekta. Det attesterande organet ska utarbeta detta utlåtande på grundval av de revisionsprinciper och revisionsmetoder som fastställs i artiklarna 6 och 7 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014. Utlåtandet måste stödjas av en rapport med de förklaringar som krävs enligt artikel 5.4 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014. Innehållet i det utbetalade organets årsräkenskaper beskrivs närmare i artikel 29 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014.

([22]) Artikel 51 i förordning (EU) nr 1306/2013.

Kommissionen kommer att specificera den information som medlemsstaterna ska lämna in i samband med avslutandet av Ejflus programperiod 2014–2022 (avslutande av de sista årsräkenskaperna) och fastställa särskilda riktlinjer med vägledning till medlemsstaternas attesterande organ om den attesteringsgranskning och rapportering som ska utföras för avslutandet av Ejflus programperiod 2014–2022 ([23]).

I enlighet med artikel 37 i förordning (EU) nr 1306/2013 kan ett program avslutas först efter mottagandet av den sista årsrapporten för genomförandet (dvs. den årliga genomföranderapporten).

4.2. **Tidsfrist för inlämning av avslutandedokument**

Tidsfristen för inlämning av den sista årliga genomföranderapporten är den **30 juni 2026** (artikel 75.1 i förordning (EU) nr 1305/2013).

De dokument som krävs för avslutandet av räkenskaperna för räkenskapsåret 2025 ska sändas till kommissionen senast den 15 februari 2026 ([24]). Varje räkenskapsår omfattar utgifter som uppkommit för de utbetalade organen från och med den 16 oktober (n-1) till och med den 15 oktober (n). För det sista genomförandeåret (16 oktober 2024–31 december 2025) ska medlemsstaterna även lämna in räkenskaperna för de utgifter som uppkommit till och med den 31 december 2025 till kommissionen, senast sex månader efter sista dagen för stödberättigande, dvs. den 30 juni 2026 ([25]).

Om en medlemsstat inte har lämnat in ovannämnda dokument till kommissionen senast den 30 juni 2026 medför detta automatiskt återtagande av medlen ([26]).

4.3. **Ändringar i dokument efter tidsfristen för inlämning**

I regel får medlemsstaterna inte göra ändringar i de dokument som avses i punkt 4.2 efter tidsfristen för inlämning, om inte kommissionen begär detta på grund av klargöranden under avstämningen (med undantag av om det rör sig om rena skrivfel).

På kommissionens begäran eller på medlemsstatens initiativ kan ytterligare uppgifter som rör avslutandet av räkenskaperna sändas till kommissionen fram till en tidsfrist som ska fastställas av kommissionen med hänsyn tagen till det arbete som krävs för att få fram dessa uppgifter. I avsaknad av sådana uppgifter får kommissionen avsluta räkenskaperna på grundval av den information som den förfogar över ([27]).

Kommissionen kan i berättigade fall bevilja anstånd med insändandet av uppgifter, om begäran lämnas till kommissionen före den berörda tidsfristens utgång ([28]).

4.4. **Handlingars tillgänglighet** ([29])

De verifikationer för finansierade utgifter och externa inkomster avsatta för särskilda ändamål vilka ska samlas in av Ejflu (inklusive återhämtningsinstrumentet) ska hållas tillgängliga för kommissionen i minst tre år efter det år då det utbetalande organet gjort slutbetalningen.

I fall av oegentligheter och försummelser ska verifikationerna hållas tillgängliga för kommissionen i minst tre år efter det år då hela beloppet drivits in från stödmottagaren och krediterats Ejflu (inklusive återhämtningsinstrumentet) eller då de ekonomiska följderna av den uteblivna indrivningen fastställs i enlighet med artikel 54.2 i förordning (EU) nr 1306/2013.

Vid kontroll av överensstämmelse enligt artikel 52 i förordning (EU) nr 1306/2013 ska verifikationerna, med undantag för oegentligheter, hållas tillgängliga i minst ett år efter det att förfarandet för kontroll av överensstämmelse avslutats med eller utan en finansiell korrigering eller, om ett beslut om överensstämmelse är föremål för rättsliga förfaranden inför EU-domstolen, i minst ett år efter det år då dessa förfaranden avslutats.

([23]) Riktlinjer för attesteringsgranskningen av räkenskaperna för EGFJ/Ejflu – rapporteringskrav och utlåtanden från det attesterande organet.
([24]) Artikel 30.2 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014.
([25]) Artikel 37.1 i förordning (EU) nr 1306/2013.
([26]) Artikel 37.3 i förordning (EU) nr 1306/2013.
([27]) Artikel 30.3 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014.
([28]) Artikel 30.4 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014.
([29]) Artikel 32 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014.

Verifikationerna får hållas tillgängliga antingen i pappersform, i elektronisk form eller i båda formerna.

Handlingar får sparas uteslutande i elektronisk form endast om den berörda medlemsstatens nationella rätt tillåter att elektroniska handlingar används som bevis för underliggande transaktioner i nationella domstolsförfaranden.

Om handlingarna uteslutande sparas i elektronisk form ska det system som används vara förenligt med avsnitt 3 B i bilaga I till delegerad förordning (EU) 2022/127.

5. AVSLUTANDE AV PROGRAMMEN

5.1. Avslutande av räkenskaperna

Det sista beslutet om avslutande av räkenskaperna före avslutandet av ett landsbygdsprogram fattas på grundval av samma dokumentation (artikel 29 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014) som tidigare årliga beslut om avslutande av räkenskaperna, men det har en annan tidsplan och avser fem ”kvartal” i stället för fyra.

I det sista beslutet om avslutande av räkenskaperna före avslutandet ska de utgifter som tas i anspråk i medlemsstaten under perioden 16 oktober 2024–31 december 2025, och som ska belasta Ejflu, fastställas på grundval av de räkenskaper som avses i artikel 29 i genomförandeförordning (EU) nr 908/2014. I det sista beslutet om avslutande av räkenskaperna fastställs också de stödberättigande utgifter för finansieringsinstrument som avses i artikel 42.1 i förordning (EU) nr 1303/2013 och eventuella minskningar och innehållanden enligt artiklarna 41 och 42 i förordning (EU) nr 1306/2013.

Till följd av beslutet om avslutande av räkenskaperna kommer det belopp som ska betalas in av eller betalas ut till medlemsstaten att fastställas genom att de mellanliggande betalningarna för perioden 16 oktober 2024–31 december 2025 dras av från de utgifter som ska belasta fonden för samma period. När förskotten och de mellanliggande betalningarna når taket på 95 % av det totala bidraget från Ejflu och återhämtningsinstrumentet (se punkt 2.3 i dessa riktlinjer) kommer kommissionen dock att avräkna förskottet med varje efterföljande utgiftsdeklaration. I sådana fall kommer det belopp som ska betalas in eller ut att fastställas genom att de mellanliggande betalningarna för perioden 16 oktober 2024–31 december 2025 och det avräknade förskottsbeloppet för respektive period dras av från de utgifter som ska belasta fonden för samma period.

Kommissionen kommer att meddela medlemsstaten resultaten av sin granskning av räkenskaperna samt eventuella förslag på ändringar inom tre månader från mottagandet av de slutliga räkenskaperna.

Om kommissionen inte kan avsluta räkenskaperna inom fyra månader från mottagandet av dem, av skäl som är hänförliga till medlemsstaten i fråga, kommer kommissionen att underrätta medlemsstaten om de ytterligare undersökningar som den avser att genomföra.

5.2. Beräkning av slutsaldot

I det beslut om avslutande av räkenskaperna som avses i punkt 5.1 i dessa riktlinjer kommer kommissionen också att beräkna och inkludera det belopp som ska betalas ut eller in vid avslutandet av ett landsbygdsprogram. Observera att om det finns årsräkenskaper för föregående räkenskapsår som fortfarande inte har avslutats efter beslutet om avslutande av räkenskaperna för det sista genomförandeåret så kan programmet inte avslutas och slutbetalningen kan inte göras.

Alla utestående betalningskrav som utfärdats av kommissionen kommer att avräknas från slutsaldot.

Om en medlemsstat har gjort finansiella korrigeringar efter kontrollerna och drivit in motsvarande belopp måste medlemsstaten återföra beloppen till det berörda programmet. Enligt artikel 56 i förordning (EU) nr 1306/2013 ska de belopp som uteslutits från unionsfinansiering från Ejflu och de belopp som indrivits samt räntorna på dessa belopp återföras till det berörda programmet. Belopp som drivits in till följd av oegentligheter avseende programperioden 2014–2022 kan därför inte användas för att finansiera insatser inom ramen för den strategiska GJP-planen, och de kan inte heller omfördelas till insatser/projekt som har varit föremål för en finansiell justering ([30]). När ett landsbygdsprogram avslutas ska de belopp som medlemsstaten inte har återanvänt återbetalas till unionsbudgeten och de kommer därför att dras av från slutsaldot.

([30]) Artikel 56 i förordning (EU) nr 1306/2013.

När ett landsbygdsprogram avslutas kommer kommissionen också att beakta den senaste årsrapport om landsbygdsprogrammets genomförande som avses i artikel 75 i förordning (EU) nr 1305/2013. Kommissionen kommer att informera medlemsstaten om resultaten av sin granskning av rapporten inom fem månader ([31]).

Kommissionen kommer att ta hänsyn till alla utestående minskningar eller innehållanden av betalningar enligt artiklarna 41 och 42 i förordning (EU) nr 1306/2013 i slutsaldot genom att minska slutbetalningen med dessa belopp.

Kommissionen kommer skriftligen att meddela medlemsstaten om sitt förslag om det belopp som ska betalas ut eller in.

Ett exempel på beräkning av slutsaldot finns i tabell 1 i dessa riktlinjer.

5.3. **Minskningar till följd av bristande efterlevnad av sista möjliga betalningsdatum vid programmets avslutande**

Kontrollen av efterlevnaden av sista möjliga datum för utbetalningar till stödmottagare inom ramen för landsbygdsprogrammen före avslutandet av ett landsbygdsprogram kommer att göras på grundval av samma bestämmelser (artikel 75.1 i förordning (EU) nr 1306/2013 och artikel 5a i delegerad förordning (EU) nr 907/2014) som för varje årlig kontroll av sista möjliga betalningsdatum, men precis som för det sista beslutet om avslutande av räkenskaperna kommer den att ha en annan tidsplan.

Beräkningen av det tröskelvärde på 5 % som avses i artikel 5a.2 i delegerad förordning (EU) nr 907/2014 för det sista genomförandeåret kommer inte att ändras, dvs. reservperioden kommer att omfatta följande kvartal: Tredje kvartalet 2024 till det andra kvartalet 2025. Tredje och fjärde kvartalet 2025 kommer att behandlas som kvartal med försenade betalningar och kommer inte att ändra reserven.

Den sista beräkningen av minskningar till följd av försenade betalningar för varje program kommer att baseras på fem kvartal i stället för fyra, dvs. det fjärde kvartalet 2025 kommer att omfattas.

5.4. **Slutbetalning**

Kommissionen kommer att betala ut slutbetalningen, förutsatt att det finns tillgängliga resurser, senast sex månader efter det att de sista årsräkenskaperna och den årliga genomföranderapporten har mottagits och de sista årsräkenskaperna har avslutats ([32]). Slutbetalningen hindrar inte tillämpningen av senare beslut om överensstämmelse efter det att programmet avslutats.

5.5. **Återtaganden**

Den del av budgeten som det fortfarande finns åtaganden för på den sista dagen för stödberättigande (den 31 december 2025) för vilken ingen utgiftsdeklaration har lämnats in av medlemsstaten senast den 30 juni 2026 ska automatiskt återtas av kommissionen ([33]).

Efter slutbetalningen kommer kommissionen att återta alla återstående medel som det fortfarande finns åtaganden för inom sex månader från avslutandet ([34]).

Enligt artikel 15.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 (*budgetförordningen*) ([35]) får återtagna anslag göras disponibla på nytt om kommissionen har begått ett uppenbart fel som enbart den själv bär ansvaret för.

([31]) Artikel 50.7 i förordning (EU) nr 1303/2013.
([32]) Artikel 37.2 i förordning (EU) nr 1306/2013.
([33]) Artikel 38.2 i förordning (EU) nr 1306/2013.
([34]) Artikel 37.2 i förordning (EU) nr 1306/2013.
([35]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012. Denna förordning har upphävts genom förordning (EU, Euratom) 2024/2509. I enlighet med artikel 277.4 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 fortsätter dock den upphävda förordningen (EU, Euratom) 2018/1046 att tillämpas på rättsliga åtaganden som ingåtts före ikraftträdandet av förordning (EU, Euratom) 2024/2509. I enlighet med artikel 76 i förordning (EU) nr 1303/2013 om de rättsliga åtagandena i landsbygdsprogrammen är förordning (EU, Euratom) 2018/1046 således fortfarande tillämplig.

6. ANSVAR EFTER AVSLUTANDET

6.1. Uppföljning av felaktigt utbetalda belopp som upptäcks efter inlämningen av avslutandedokumenten

Ansvaret för att återkräva felaktigt utbetalda belopp upphör inte när ett landsbygdsprogram avslutas, utan medlemsstaterna måste fortsätta att driva in felaktigt utbetalda belopp som upptäcks efter avslutandet av programmen när unionsmedel betalats ut till stödmottagarna, i enlighet med artikel 59.1 e i förordning (EU) 2021/2116 ([36]).

De berörda beloppen ska rapporteras till kommissionen enligt bilagorna II och III till förordning (EU) nr 908/2014 och 50/50-tabellen, i enlighet med artikel 54.2 första och andra styckena och artikel 54.3 andra stycket i förordning (EU) nr 1306/2013.

Artikel 54 i förordning (EU) nr 1306/2013 är tillämplig på pågående indrivningsförfaranden och på de indrivningsförfaranden som ska inledas för felaktigt utbetalda belopp som härrör från programperioden 2014–2022 för Ejflu.

En medlemsstat får besluta att inte fortsätta indrivningsförfarandet om de uppkomna kostnaderna överstiger det belopp som ska drivas in enligt artikel 54.3 a i förordning (EU) nr 1306/2013 eller om det visar sig omöjligt att genomföra indrivning därför att gäldenären eller de personer som är juridiskt ansvariga för oegentligheten är oförmögna att betala, vilket har fastställts enligt den berörda medlemsstatens nationella rätt (se artikel 54.3 b i förordning (EU) nr 1306/2013).

De belopp som ska belasta medlemsstaterna i samband med utestående oegentlighetsärenden som omfattas av 50/50-regeln ([37]) efter beslutet om avslutande ska återbetalas till unionens budget på årsbasis.

6.2. Kontroll av överensstämmelse efter avslutandet

Avslutandet av ett landsbygdsprogram föregriper inte senare beslut om kontroll av överensstämmelse, som kan innehålla belopp som ska belasta medlemsstaten efter kommissionens revisioner.

6.3. Bedömning av resultatramen vid avslutandet

Bedömningen av uppnåendet av slutmålet för resultatramen för landsbygdsprogrammet kommer att göras under 2026 på grundval av den årliga genomföranderapporten. Vid bedömningen fastställer kommissionen i vilken grad slutmålen har uppnåtts och identifierar eventuella allvarliga misslyckanden i genomförandet.

Allvarligt misslyckande att uppnå en prioritering i resultatramen innebär att genomförandegraden för ett eller flera mål (om det finns fler än två mål per prioritering) ligger under en viss procentandel enligt definitionen i artikel 6 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 215/2014. Dessutom är identifieringen av ett allvarligt misslyckande att uppnå en prioritering föremål för ett antal kumulativa villkor som fastställs i artikel 22.7 i förordning (EU) nr 1303/2013. Innan kommissionen kan fastställa ett allvarligt misslyckande med att uppnå en prioritering måste den fastställa att det allvarliga misslyckandet beror på brister i genomförandet och meddela detta till den förvaltande myndigheten som måste ges möjlighet att vidta korrigerande åtgärder.

Kommissionen kan tillämpa en finansiell korrigering för ett fastställt allvarligt misslyckade av en prioritering i resultatramen, men den måste inte göra detta.

Kommissionen kommer inte att tillämpa finansiella korrigeringar om misslyckandet med uppnåendet av en prioritering beror på socioekonomiska eller miljömässiga faktorer, väsentliga ändringar av de ekonomiska eller miljömässiga förhållandena i medlemsstaten i fråga eller på grund av force majeure som allvarligt påverkar genomförandet av de berörda prioriteringarna ([38]).

([36]) Tidigare artikel 58.1 e i förordning (EU) nr 1306/2013.
([37]) Artikel 54.2 i förordning (EU) nr 1306/2013.
([38]) Artikel 22.7 i förordning (EU) nr 1303/2013.

TABELL 1: Exempel på beräkning av slutsaldot

Beräkning av slutsaldot för ett landsbygdsprogram
I – **Kontroll av att finansieringsplanen följs per åtgärd:**
a) Totala utgifter som deklarerats i årsdeklarationerna för programperioden 2014–2022
b) Justeringar
c) Minus totala utgifter över den övre gränsen på åtgärdsnivå
II – **Avdrag för belopp som redan betalats ut till landsbygdsprogrammet:**
a) Utbetalda förskott
b) Mellanliggande betalningar
= Slutsaldo som ska betalas
- Innehållanden/avbrott
= SLUTSALDO som ska betalas ut eller in